

A Pannon Filharmonikusok vezető karnagya Bogányi Tibor gyerekkorában került Finnországba, ott is tanult és szívta magába a helyi kultúrát és nyelvet. Mindez nem érződik beszédén, bár a művész saját bevallása szerint néha keresi a magyar szavakat. Mindkét országban otthon van, Pécsen kicsit nagykövete a finneknek, míg Lappeenranta városában és szerte a nagyvilágban a magyar zenei kultúrát is képviseli.

Mit tehet az ember, ha a szülei 12 évesen beültetik az autóba és útnak indulnak egy távoli és ismeretlen ország felé, ráadásul az utazás tényét mindössze két héttel korábban közlik?

Legalább két dolgot. Durcásan hazavágyódik és elzárkózik az új világ elől, vagy kíváncsian várja, hogy mit hoz számára egy új, izgalmas és kihívásokkal teli hely. A fiatal Bogányi Tibor ez utóbbit választotta. Megérkezésük után beült egy finn hetedik osztály iskolapadjába, ahol szerencséjére éppen nem anyanyelvi óra volt, hanem kézműves foglalkozás.

- Milyen volt beülni a finn gyerekek mellé úgy, hogy akkor még gyakorlatilag egy szót sem értett a nyelvükön?
- Mindenképpen személyiségfüggő, ki hogyan reagál erre a

helyzetre. Ahogy azt említettem testvéreimmel együtt kerültem a Forssa nevű városba, ahol az öcsém az ötödikbe, bátyám a nyolcadikba, nővérem a kilencedik általános iskolai évfolyamba „csöppent bele”. Nekem szerencsém volt, mert éppen rajzos, kézműves óra következett, ehhez nem kellett sok nyelvtudás, valamennyire németül beszéltem, így a tanárom és a többiek is ezen a nyelven keresztül próbáltak kommunikálni velem. Számomra nem volt probléma a beilleszkedés, a bátyámnak és a nővéremnek már kevésbé ment a dolog, de például az öcsémnek még nálam is jobban sikerült. Ebből is látszik, hogy egy családban a gyerekek bizony eltérő személyiségek, mindenki saját utat jár be ezen a téren is. A bátyámnak ezen kívül még az is nehezítette a helyzetét, hogy egy olyan osztályba került, ahová csupa „hétördög” járt és nem sikerült beilleszkedni közénk, a következő évtől magántanuló lett, de ez már azzal is összefüggött, hogy nagyon komolyan foglalkozott a zongoratanulással. Az én osztályom is egységes kis csapat volt, mivel együtt érkeztek az alsó tagozatból, ami Finnországban hat évig tart. Ennek ellenére elfogadtak és az osztály része lettem, de mondjuk a hétfégi sörözésekre nem hívtak meg. Egy-egy ilyen hétféje egészen szerdáig beszédtem a köztük, majd csütörtöktől elkezdődött a következő hétféje tervezése, például, hogy ki hány sört hozzon a buliba.

- Előnynek számított a magyarsága, vagy akár ma is jelent ez a finneknek egy kis pluszt?
- Feltétlenül. Nagyon szeretik a magyarokat, a rokonságot komolyan gondolják és minden hazánkfiát különös figyelemben részesítenek. Szüleimet is nagy örömmel fogadták és

mindketten zenetanári álláshoz jutottak Forssa-ban. Mind az öt kórust, ami ott működött ők vezényelték és édesanyám a mai napig ott dolgozik, igaz az utolsó aktív éve kezdődött most el.

- Az általános iskola után mégis Kecskemétre vitt az útja, a Piarista Gimnáziumba.

- A szüleim gondolták, hogy egy igazán erős, jó gimnáziumba kellene járnom Magyarországon, ezért esett a választás Kecskemétre. Hihetetlen élmény volt számomra ez a bentlakásos intézmény, ahol 400 korombeli sráccal voltam együtt. Kiváló szerzetes tanáraink voltak, akkor úgy gondoltam, hogy ez életem legszebb időszaka, ami valószínűleg abban az időben az is volt. Sajnos a középiskolában két évig a zene meglehetősen háttérbe szorult, mindössze heti egy alkalommal vettem zeneórát és a gyakorlásra is csak a TV szobában volt lehetőségem. Ez azért volt kellemetlen, mert amikor Jockey Ewing veretes mondataiba belevágtam a csellóval, akkor különböző tárgyak repültek felém. Sajnos a többségnek a Dallas fontosabb volt, mint az én zenei fejlődésem. Negyedikre csapódott le bennem, hogy a zene mennyire fontos számomra, bár furcsa módon a sport is érdekelt, majdnem felvételiztem is a Testnevelési Főiskolára. Valószínűleg magam is éreztem a fonákságát a helyzetnek, de annyira erős a zene irányába az elkötelezettségem, hogy végül a Helsinkii Zeneakadémia mellett tettem le a voksomat, bár idehaza is felvettek, de ott kezdtem meg a tanulmányaimat.

- Ekkor már nem volt ismeretlen a kultúra és a nyelv sem?

- Az általános iskola első két éve alatt sikerült jól megtanulnom finnül, ettől kezdve nem volt gond. A bátyámmal

gyerekként olyan „játékot” találtunk ki, hogy az utcán megszólítottunk idősebb finneket és szóba elegyedtünk velük. Az volt a cél, hogy ne ismerjék fel, hogy nem született finnek vagyunk. Ha mégis valamelyikünk „lebukott”, akkor a másik derült rajta. Érdekes módon ez elég kevés alkalommal történt meg, ezért gondolom, hogy jól megtanultuk a nyelvet.

- Milyen a finn néplélek, ha lehet ilyenről beszélni.
- Nagyon jámbor és nagyon jóságos a finn, ahogy említettem a magyarokkal különösen barátságosak, de más népekhez is befogadó módon viszonyulnak, csak jókat tudok róluk mondani. Úgy szoktam fogalmazni, hogy mintha jóságos erdei manók lennének. Hozzáteve, hogy a hetvenes évektől igazi gazdasági hatalom is lett Finnországból, ha másra nem gondolunk, akkor a mindenki által ismert Nokia neve biztosan ismerősen cseng idehaza is. A munkában nagyon megbízhatóak, precízek, kimondottan jó ebben a közegben élni és dolgozni, talán nem véletlen, hogy négy éve ismét ott vagyok többet. Akkora nyugalom vesz körül, hogy a felszínes szemlélő azt gondolhatná, hogy unalmas ott az élet, pedig „csak” harmónia van benne. Nincs az Európa más országaira jellemző nyughatatlanság, nyüzsgés, persze kivéve, ha a hoki válogatott világbajnokságot nyer, de ez szerencsére nincs minden héten. Amúgy a házam egy tó partján áll, fenyőerdő veszi körül, mögötte ismét tavak és erdők a végtelenségig, ami nagyon szép és a levegő olyan friss, hogy harapni lehet, de egy kis változatosság mindenképpen jól jön. Nagyon örülök, hogy itt van a Mecsek a maga hegyeivel, dombjaival, ami teljesen más, mint a finn táj, de ez is csodaszép és végtelenül kikapcsol.

- Gondolom a szauna beépített kelléke a háznak a tó partján?
- Ez természetes, télen minden második nap használjuk és a síelés, korcsolyázás is megszokott része az életünknek, erre ott alkalmasabb a terep, mint a mediterrán Pécsett. Nagy fájdalmam, hogy minderre egyre kevesebb időm jut, hiszen most már két zenekart dirigálok, e mellett jönnek a vendégszereplések és a csellózásról még nem is beszéltem, ami szintén nagyon időigényes. Ezért van az, hogy már hetekkel, hónapokkal, sőt évekkel előre le kell szervezni mindent. Iszonyú felelősség és teher, hogy most kell megmondanom, hogy két év múlva mit csinálok. Néha úgy érzem, hogy nincs időm feltöltődni, ami feltétlenül szükséges lenne a munkámhoz.

- A barátok itt és ott egyaránt segítenek a stressz oldásában?
- Persze, ha nem is tartok napi kapcsolatokat a barátokkal, azért ha összefutunk, akkor nagyon jól érezzük magunkat és remekül elbeszélgetünk egymással, elfelejtjük ilyenkor a nyűgöket és a stresszt. Számon tartjuk egymást, figyelünk a másokra és együtt örülünk a sikereknek. Lehet, hogy kétévente futunk össze, de ez nem számít, a barátság így is folyamatos és töretlen. A finneknél és a magyaroknál is úgy vettem észre, hogy nem a találkozások gyakoriságán múlik a barátság ereje, hanem azon a láthatatlan kapcsón, ami a lelkeket köti össze.